

Слід зауважити, що будь-яке правопорушення є вчинком аморальним, - про це свідчить навіть походження слова «злочин» в українській мові. Але у сучасному світі з його різноманіттям культур та багатогранністю різниці поняття моралі (наприклад, моралі християн, атеїстів і т.д.), правові норми часто вступають у конфлікт із вимогами системи цінностей [2, с. 89].

Отже, певною мірою закон можна вважати офіційним відображенням у суспільстві категорії Добра. У свою чергу беззаконня – Зло, боротьба з яким є основним завданням правоохоронця. Зрозуміти та відмежувати одне від іншого можливо лише через пізнання своїх власних моральних якостей, та через налаштування цих внутрішніх переконань у відповідності із загальносуспільними, офіційно визначеними правилами поведінки. Питання морального вибору працівника правоохоронних органів дуже тісно пов'язане із тим, що він вважає Добром чи Злом, і що під цим розуміє суспільство. А значить, правильне розуміння даних категорій є нагальною потребою для тих, хто діє від імені закону.

Список використаних джерел

1. Малахов В. А. Етика: Курс лекцій: навч. посібник. Київ: Либідь, 2001. 384 с.
2. Максимов С. І. Трансформації моральної правової культури в сучасному українському суспільстві. URL.: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/16790/1/SB_30-05-2019.pdf (дата звернення: 20.03.2021).

Ботвинко А. В., здобувач вищої освіти гр. ПД-171
Науковий керівник – **Берднік І. В.**, к.ю.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ЕТИЧНА ПОВЕДІНКА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

З розвитком суспільства спостерігається чітка тенденція до звуження меж правового регулювання суспільних відносин та зменшення впливу держави на регулювання особистих відносин населення за допомогою закону через їх регулювання шляхом інших соціальних норм, зокрема моральних. Деякі моральні норми отримують своє законодавче підтвердження і автоматично стають законними. Це також стосується етичних правил поведінки деяких професій, які разом складають професійну етику. Професійна етика має особливе значення для соціально орієнтованих професій, наприклад, поліцейських.

Правове регулювання професійної етики працівників поліції в Україні – це система правових актів, що регулюють службову діяльність таких осіб. Якщо закріпити ці нормативно-правові акти відповідно до їх юридичної сили, то можна визначити, що правовою основою професійної етики працівників поліції є: 1) Конституція України; 2) міжнародні нормативно-правові акти, ратифіковані Україною; 3) закони України; 4) нормативно-правові акти центральних державних органів (постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України); 5) відомчі нормативні акти (накази, розпорядження, накази Міністерства внутрішніх справ України) [1, с.152].

Професійна етика поліцейського – це не лише сукупність певних моделей поведінки у певних професійно значущих випадках. Професійна етика поліцейського – це певний спосіб і стиль життя, особисті переконання, життєва позиція та особиста відповідальність. Правила етичної поведінки поліцейських – це узагальнений збір професійно-етичних вимог до правил поведінки поліції і спрямований на забезпечення служби суспільству шляхом

забезпечення захисту прав і свобод людини, боротьби зі злочинністю, підтримання громадськості безпеки та порядку, засновані на етиці та людських цінностях.

Звертаючись до громадян, поліцейському забороняється зневажати, погрожувати, іронізувати та використовувати ненормативну лексику. Поліцейський повинен бути коректним і не допускати застосування насильства чи інших негативних дій щодо членів суспільства, і, незважаючи на провокації, повинен залишатися об'єктивним. Для того, щоб зменшити кількість випадків застосування примусових заходів поліції, поліцейський повинен проявляти розсудливість, відкритість, почуття справедливості, володіти комунікативними навичками (переконання, ведення переговорів тощо), а при необхідності мати лідерські та організаційні якості [2].

Також перебуваючи на службі, поліцейський повинен, наприклад, неухильно дотримуватися положень Конституції та законів України, інших нормативних актів, що регулюють діяльність поліції, та поліцейської присяги; професійно виконувати свої службові обов'язки, діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, визначені законодавством; поважати і не порушувати права і свободи людини; у кожному окремому випадку обирати подію серед заходів, передбачених законодавством України, використання яких призведе до настання найменших негативних наслідків; неухильно дотримуватись антикорупційного законодавства України та інших.

У Дисциплінарному статуті Національної поліції України зазначено, що при проведенні службових розслідувань за фактом порушення службової дисципліни поліцією здійснюється дисциплінарними комісіями, до складу яких можуть входити представники громадськості, що мають бездоганну репутацію, високі професійні та моральні якості. Відповідно до ст. 18 даного Дисциплінарного статуту при проведенні службового розслідування працівник поліції має право на захист, який полягає у наданні йому можливості надати письмові пояснення щодо обставин дисциплінарного правопорушення та доказів законності своїх дій. Також поліцейський має право користуватися правовою допомогою. Зокрема, представником поліцейського може бути адвокат, повноваження якого підтверджуються копією свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, ордером та копією угоди з представником [3].

Естетичною складовою професійної діяльності поліцейського є його зовнішність.

Діяльність поліцейського сприяє розвитку як позитивних (витривалість, спокій, дисциплінованість, вміння знаходити підхід до людей і встановлювати з ними контакт, широкий світогляд тощо), так і негативних (байдужість до людей, їх долі, досвід, інтереси, надмірна підозрілість, грубість, кар'єризм тощо) якостей.

Отже, у діяльності правоохоронних органів моральні норми не менш важливі, ніж правові. Людина, обираючи професію поліцейського, повинна бути готовою до певних «правил», в першу чергу моральних, етичних, якими керуватиметься в подальшому. Можна навіть стверджувати, що імплементація правових норм обов'язково передбачає аналіз юридичного факту через відповідну моральну систему.

Список використаних джерел

1. Застосування в Україні європейських стандартів протидії жорстокому поведінню і безкарності: науково-практичний посібник для суддів. За заг. ред. проф. Маляренка В.Т. К.: «К.І.С», 2011. 320 с.

2. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських: Наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16> (дата звернення: 20.03.2020).

3. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 29. Ст.233. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text> (дата звернення: 20.03.2020).

Воєдило А. В., здобувач вищої освіти гр. ПД-171
Науковий керівник – **Берднік І. В.**, к.ю.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО БЮРО УКРАЇНИ

Однією з найбільших проблем на шляху розбудови України як незалежної правової держави європейського зразка є корупція. Це негативне явище перешкоджає ефективному функціонуванню органів державної влади та місцевого самоврядування, посадових осіб, які відповідно до ст. 19 Конституції України зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Тому нині перед державними органами стоїть досить складне завдання – очищення влади від корупції. З метою виконання цього завдання 14 жовтня 2014 року в Україні з прийняттям пакету антикорупційних законів було започатковано антикорупційну реформу, одним із елементів якої було створення Національного антикорупційного бюро (далі - НАБУ) [1, с. 224].

Кодекс професійної етики (далі – Кодекс) – це публічний документ, який містить перелік принципів і стандартів етичної поведінки працівників НАБУ при виконанні ними посадових обов'язків та в повсякденному житті. Дотримання Кодексу сприятиме запобіганню та врегулюванню можливих конфліктних ситуацій, розвитку організаційної культури, забезпеченню гарантії високої якості та ефективності роботи НАБУ, утвердженню його позитивної репутації і, як наслідок, зростанню рівня суспільної довіри.

Працівник має дотримуватися встановлених Кодексом принципів і стандартів етичної поведінки, а також загально визнаних норм моралі; дбати про власну репутацію, поважати честь і гідність інших службових та посадових осіб, громадян України, іноземців та осіб без громадянства; утримуватись від дій, заяв чи вчинків, що компрометують його самого, колег, інших осіб, з якими взаємодіє працівник НАБУ, державу [2, с. 105].

Принципи етичної поведінки є невід'ємними складовими системи цінностей Національного бюро, а саме: цілісності (здатність діяти відповідно до загальноприйнятих суспільних, етичних та професійних норм, здатність протидіяти зовнішньому тиску); мужності (спроможність іти на ризики заради виконання поставлених Законом завдань); рішучості (прийняття своєчасних та ефективних рішень та уникання невинуватої затримки їх реалізації); цілеспрямованості (готовність просуватись вперед, демонструючи прагнення до професійного зростання та самовдосконалення у реалізації поставлених цілей). Високий морально-етичний рівень працівників НАБУ є запорукою довіри суспільства та ефективного виконання поставлених перед НАБУ завдань.

Наведений перелік містить основні принципи етичної поведінки працівника НАБУ та не є вичерпним. Системна узгодженість та структурна цілісність запропонованих принципів забезпечує формування єдиного підходу щодо визначення ключових рис морально-етичного портрета працівника НАБУ.

Кожен працівник НАБУ постійно дбає про свою компетентність, професійну честь і гідність. Віддано та сумлінно виконує службові обов'язки, сприяє підвищенню авторитету НАБУ та зміцненню суспільної довіри до нього.